МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДНУ
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

М А Т Е Р І А Л И

Всеукраїнської науково-практичної конференції

здобувачів вищої освіти

«МОЛОДЬ – АГРАРНІЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Ad linguas et culturas per cognitionem

(до мов і культур через пізнання)

Біла Церква

2022

2. Іваненко Н.В. Молодіжна лексика як відображення змін у сучасному суспільстві // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. – Кропивницький: КОД, 2019. – № 175. – С. 34-39.

3. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологіч-на енциклопедія. / О. Селіванова. – Полтава : Довкіл-ля. – К., 2006. – 716 с.

4. Христенко О.С. Німецький молодіжний сленг як вияв субкультури молоді / О.С. Христенко // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць. – К. :Вид.-полігр. центр "Київський університет", 2008. –Вип. 24. – Ч. ІІІ. – С. 329–335.

5. https://dein-sprachcoach.de/alltagssprache-umgangssprache/

6. https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Сленг

7.https://blog.lingoda.com/de/deutsche-umgangssprache/

УДК: 908 (477.81)

ГАРНАГА Д.О., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.,** канд. пед. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

«ЧОРНА КНЯГИНЯ»: ІСТОРИЧНИЙ ПОРТРЕТ ГАЛЬШКИ ОСТРОЗЬКОЇ

У роботі здійснено огляд біографії Гальшки Острозької, розглянуто її меценатську діяльність та вплив образу постаті в контексті літератури та мистецтва.

Ключові слова: Гальшка Острозька, жінки в історії, історичний портрет

Історія України налічує сотні історичних імен жінок, що закарбували свій значний вклад у різноманітні галузі суспільного життя – від мистецтва та меценатства до науки та політики – тому їх варто та необхідно частіше згадувати. Серед таких помітних жіночих постатей пізнього Середньовіччя на українських теренах, чільне місце займає княгиня Гальшка Іллівна Острозька.

Єлизавета (Гальшка) Острозька (1539–1582) – донька знаного князя Іллі Острозького, що помер за рік до її народження, та позашлюбної доньки короля Сигізмунда ІІ Августа Беати Костелецької. Княгиня успадкувала значні статки батька та була однією з найбагатших наречених на той час. Саме родинний спадок і став причиною чвар у сім'ї та трагічної долі дівчини. У свої 14 років, за сприяння рідного дядька Василя-Констянтина Острозького, Гальшка вийшла заміж за князя Дмитра Санґушка. Оскільки Беата Костелецька не бажала втрачати контроль над володіннями доньки, посприяла визнанню недійсності шлюбу та вбивству Дмитра Санґушка.

Серед істориків побутує гіпотеза, висунута в статті [2, с.8] краєзнавцем Миколою Пашковцем, про те, що у 1554 році Гальшка Острозька, від шлюбу з Дмитром Санґушком, таємно народила сина, що в історію ввійшов під ім'ям козацького ватажка Северина Наливайка.

Наступний шлюб князівни теж був приречений на нещастя, оскільки тепер нареченого обирав король, що очевидно мав свої корисні цілі. Усупереч власної

волі Гальшка Острозька стала дружиною шляхтича Лукаша Ґурки, проте при першій зручній нагоді виїхала від нього до Львова.

У надії на порятунок та виправити становище у 1559 році Гальшка Острозька йде під вінець з князем Симеоном Слуцьким. Проте через штурм храму, де вінчалися молодята, князівну силоміць викрадають та повертають Лукашу Ґурці. Майже 14 років Гальшці Острозькій довелося провести у повній ізоляції у стінах родинного помістя Ґурків – Шамотульської вежі, званій пізніше Чорною.

Саме під час перебування Гальшки у полоні стін замкової вежі, за аскетичний та відлюдькуватий спосіб життя її почали називати «чорною княгинею». У Шамотулах до сьогодні побутує легенда про вічно зажурену дівчину у чорних шатах, що блукає кімнатами замку.

Після смерті Лукаша Ґурки у 1573 році, Гальшка Острозька вийшла з неволі та повернулася до Острога. 1579 року в Турові склала свій славетний заповіт, за яким усе майно мало бути поділено між родиною та прислужниками, а також пожертвувала «шість тисяч лічби литовської» [4, 110 с.] на потреби шпиталю та Острозької академії. Можна впевнено зробити висновок, що Гальшка була співзасновницею Острозької академії, адже князівна теж доклала руку до того, щоб тогочасний Острог перетворився у «волинські Атени». На 43-му році життя 1582 року княгиня Гальшка Острозька помирає та була першою похованою в родинному гнізді Острозьких у Острозі [5, 544 с].

Звичайно, що трагічна доля відомої молодої жінки не могла пройти поза увагою культурних діячів. До прикладу, роман «І був ранок, І була ніч...» українського письменника П. Угляренка був першою спробою інтерпретувати та художньо описати долю Гальшки Острозької в українській літературі. Образ «чорної княгині» також надихнув на створення театральних постановок, а великої кількості наукових монографій таких знакових постатей у культурі та історії як Ю.І. Крашевський, Ю. Шуйський, Д. Ернст, В. Антонович, І. Стебельський, М. Максимович та багатьох інших.

Як підсумок, жінки досить часто змінюють хід історії, культури та науки, такою знаковою персоною стала і Гальшка Острозька, трагічний образ якої увіковічнений у багатьох роботах українських та польських дослідників та діячів мистецтва. Пам’ять про славетний давньоукраїнський князівський рід Острозьких має продовжувати жити серед нащадків.

Список літератури

1. Ковальський М.П. Етюди з історії Острога: Нариси. Острог, Острозька Академія, 1998, 288 с.

2. Пашковець М. Історія, цікавіша як роман: загадка походження Северина Наливайка. *День*. 2011. С. 8.

3. Острозька давнина. Дослідження і матеріали. Т.1./за ред. Ігор Мицько. Львів. 1995, 155 с.

4. Острозька давнина. Дослідження і матеріали. Т.1. *Заповіт княжни Гальшки Острозької 1579 р. березня 16.*/ за ред. Ігор Мицько. Львів. 1995. С. 110—111.

5. Тесленко І. Про час і місце поховання княжни Гальшки Острозької. Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. *Міжвідомчий збірник наукових праць.* Київ. 2001, С. 533 – 545.

ЗМІСТ

Алексєєнко Ю. Ю., Рейда О. А. The impact of the war on the food industry, consumer demand during the combat…… **3**
Антоненко А., **Чернищук Ю.І.** Специфіка вживаності й різновиду англомовного діалектичного мовлення. …….. **4**
Бовгиря Д.Ю., Рєзнік В.Г. Фразеологічні одиниці сучасної німецької мови: труднощі відтворення при перекладі……. **6**
Бовгиря Д.Ю., Дем'яненко О.О. Еволюція жіночого образу античності у світовій драматургії ХХ століття (з досвіду компаративного пообразного аналізу античної трагедії Софокла й драми Ж.Ануя «Антігона»)…….. **8**
Бойчук Т.Р., Рейда О. А. Dry eye syndrome in pets…….…… **11**
Бовгиря Д.Ю., Ігнатенко В.Д. Глобалізація аудіовізуального перекладу в цифровій сфері світу…… **13**
Богданевич Д., **Тимчук І.М**. Мотиви навчання студентів в умовах соціальної невизначеності……. **15**
Бреус А.О., Велика К.І. Peculiarities of the land relations under conditions of martial law……. **19**
Васьківський К.О., Пилипенко І.О. Порівняння монофтонгів на основі їх класифікації…….. **20**
Владімірова І. В., Марчук В. В. Food as medicine……. **23**
Ведмідь Г.Р., Велика К.І. Geodesy and land management in the modern world……. **24**
Вергун А.О., Тарасюк А.М. Особливості утворення жаргонізмів в українській та англійській мовах…… **26**
Гаєвська А.А., Велика К.І. Landscape pacularities of Oleksandriya park as a state arboretum……... **28**
Гаркавенко І.В., **Рєзнік В. Г.** Особливості сучасного молодіжного сленгу німецької мови: лінгвокультурологічний аспект……. **31**
Гарнага Д.О., **Ордіна Л.Л.** «Чорна княгиня»: історичний портрет Гальшки Острозької…… **33**
Герасименко М.Ю., **Тарасюк А.М.** Абревіація у засобах масової інформації. **35**
Горбач М., Вакалюк Н.І. Language lacunae in translated text and ways of their elimination……. **37**
Давидов Д., Гетьман Т.Є. Фразові дієслова та методи їх запам'ятовування…….. **38**
Діхтяренко В.В., **Чернищук Ю.І.** Тематична презентація як засіб засвоєння англомовної компетенції…… **40**
Іванченко А., Дем'яненко О.О. Жан Ануй «Антігона»: антична класика крізь призму екзистенціальної культури ХХ століття…….. **42**
Іванченко А., Носенко М. М. Die verwandlung: «перевтілення» чи «перетворення»? аналіз варіантів перекладу назви твору Ф. Кафки…… **45**
Іванов І.В., Вакалюк Н.І. Youth jargon in the lexical system of English and Ukrainian languages…….. **47**
Ісаченко Н. В., Демченко Н.С. Особливості мови інтернет-спілкування в англійській мові …….. **48**
Касмінко Д.Д., **Ігнатенко В.Д.** Сучасні тенденції перекладацької галузі…… **51**
Корєшков Я.В., Демченко Н.С. Особливості перекладу назв англомовних фільмів…….…… **54**
Корчак Ю., Чернищук Ю.І. Вживання ідіом в англійській мові……. **56**
Лушніцький І., **Цвид-Гром О. П** Етимологічний підхід у трактуванні семантики латинських найменувань місяців року у римському календарі…….. **59**